

Σχόλια στο «Κατά Ιωάννην» (1) - Πληροφορίες κι αντιφάσεις

Στην προηγούμενη δημοσίευση είδαμε την δομή και τις βασικές πληροφορίες του Ευαγγελίου, εδώ θα γίνουν τα απαραίτητα σχόλια, θα δούμε ελάχιστες από τις σημαντικές διαφορές που έχει αυτό το ευαγγέλιο με τα υπόλοιπα, και πολλές από τις αντιφάσεις του κειμένου.

Περιεχόμενα

1. Γενικά σχόλια στο Κατά Ιωάννην και κάποιες σημαντικές αντιθέσεις με τα υπόλοιπα Ευαγγέλια

- 1.1 Περί Λόγου
- 1.2 Θαύματα
- 1.3 Διάσταση λόγων και έργων
- 1.4 Το μυστικό του Ιησού
- 1.5 Η κυκλική λογική της πίστης και η αλήθεια
- 1.6 Προβατοποίηση των πιστών και αντιιουδαϊσμός
- 1.7 Παραβολές; Όχι
- 1.8 Το θέμα του πάθους
- 1.9 Νέες εισαγωγές

2. Τα ονόματα των μαθητών

3. Εσωτερικές αντιθέσεις

- 3.1 Είναι ο Ιησούς τελικά θεός;
- 3.2 Τί πρέπει να κάνει κάποιος για να σωθεί;
- 3.3 Κρίνει ο Ιησούς τους ανθρώπους;
- 3.4 Πώς κρίνονται τελικά οι άνθρωποι από τον Θεό;
- 3.5 Αρκεί μόνον η πίστη για να σωθεί κανείς;
- 3.6 Ποιος τελικά στέλνει το Άγιο Πνεύμα;

3.7 Είπε ο Ιησούς στους μαθητές του τα πάντα;

3.8 Βάπτισε κανέναν ο Ιησούς;

3.9 Έδωσε ο Ιησούς μαρτυρία για τον εαυτό του και είναι αυτή αληθινή;

3.10 Άφηνε ο Ιησούς να τον αγγίξουν μετά την ανάσταση και πριν την ανάληψή του;

4. Επίλογος

1. Γενικά σχόλια στο Κατά Ιωάννην και κάποιες σημαντικές αντιθέσεις με τα υπόλοιπα Ευαγγέλια

Μελετώντας την δομή μπορούμε να δούμε τα κατά τόπους επεισόδια και να τα μετρήσουμε. Τα επεισόδια στην Γαλιλαία είναι 4, στην Ιουδαία όπου και το μεγαλύτερο κείμενο 5, στην Περαιά (σε σχέση με τον χώρο που βάπτιζε ο Ιωάννης ο Βαπτιστής) 2, στην Σαμαρεία 1 και στην πόλη Εφραΐμ στην έρημο 1 υποτυπώδες, σαν σκαλοπάτι για να φύγει από την Ιουδαία κυνηγημένος και να επανέλθει σύντομα.

Η διάρκεια της πλοκής περιλαμβάνει τρία Πάσχα, με τεράστια κενά ενδιάμεσα που φαίνονται εύκολα στην προηγούμενη δημοσίευση με την δομή του κειμένου. Ειδικά στα κεφάλαια 6 και 7 από το δεύτερο Πάσχα αρχές Άνοιξης πάμε κατευθείαν στην εορτή της Σκηνοπηγίας που είναι Φθινόπωρο (Αρχές του Οκτωβρίου).

Η Γέννηση του Ιησού αγνοείται, ο συγγραφέας μας παρουσιάζει (με τα λόγια των φαρισαίων) τον Ιησού ως πενηντάρη και εμμέσως ως νόθο, δηλαδή αγνώστου πατρός.

Θεωρητικά ξεκινάει με την Βάπτιση, την οποία όμως εμείς δεν την “βλέπουμε”, απλά έχουμε μια μαρτυρία του Ιωάννη του Βαπτιστή για αυτήν.

1.1 Περί Λόγου

Όταν μπήκε η φιλοσοφική ορολογία στην θρησκεία με αρχή τον εβραίο Φίλωνα και ακολούθως με τούτον δω, αρχίζει και ο τραγέλαφος των εννοιών και τον συμπερασμάτων, που μαζί με την αλληγορία μπορεί και παίρνει άλλη χάρη.

¹ Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος.

² Οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν Θεόν.

³ πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν.

⁴ ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων.

⁵ καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν.

...

¹⁴ Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. 1:1-14

Ο Λόγος έχει τέσσερις βασικές σημασίες:

ανθρώπινη ομιλία
λογική
αιτία (για κάτι)
αναλογία μεγεθών

Αυτές λοιπόν όλες ήταν στην αρχή, άρα πριν από όλα, αλλά ταυτόχρονα και προς τον Θεό και τελικά ο Θεός ταυτίζεται με όλα αυτά. Γιατί όμως ήταν; Δεν είναι ακόμα; Μάλλον όχι.

Όλα έγιναν δια αυτού, δηλαδή του Θεού δηλαδή του Λόγου δηλαδή του Ιησού όπως θέλει αλληγορικά να μας πει ο ποιητής. Οι καταστροφές, οι διάβολοι κατά τον Χριστιανισμό, οι κακίες και όλα τα άλλα είναι δημιουργήματά του, αφού τίποτα δεν του ξέφυγε. Και όλα αυτά επίσης με την συνεχή ταυτολογία είναι και φως, άρα μετά τη δύση του Ηλίου το σύστημα δεν δουλεύει. Φυσικά αλληγορικά μπορεί κάποιος να πει ότι είναι πνευματικό το φως και άρα δουλεύει μέρα-νύχτα 24/7. Οι ταυτίσεις συνεχίζονται:

Λόγος=Θεός=δημιουργία των πάντων=φως=ζωή που τελικά έγινε σάρκα, δηλαδή άνθρωπος.

Αυτό δουλεύει και αντίθετα; Άνθρωπος=φως=θεός; Και δεν μιλάμε αόριστα ας

πούμε για τον άνθρωπο Χίτλερ; Όχι στη συνέχεια του κειμένου υπάρχουν διάφορες εκδοχές για αυτό.

Συνεχίζει λοιπόν, ότι σαρκώθηκε και έγινε άνθρωπος, ένας άνθρωπος μονογενής παρά του πατρός (παρά της μητρός;) γεμάτος χάρη και αλήθεια, αλλά και κουσούρια, προβλήματα και ψέματα που τα παραλείπει ευσχήμως, αφού είπαμε μόλις πριν: Ότι «χωρίς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν»

Στην ελληνική γραμματεία η έννοια «**Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος**», έχει την έννοια της αιτίας και την αέναη σχέση αιτίου/αιτιατού. Δηλαδή ότι για κάθε τι υπάρχει ένα αίτιο και το “κάθε τι” περιλαμβάνει τα πάντα. Για τον λόγο αυτό όλοι οι αρχαίοι διανοητές θεωρούσαν το Σύμπαν αιώνιο και αέναο, και από αυτή την αρχή δεν ξέφευγαν ούτε οι θεοί ούτε το οτιδήποτε.

Ο Μονοθεϊσμός όμως ξεκινάει με έναν προϋπάρχοντα θεό που έκανε τα πάντα και εδώ ο συγγραφέας προσπαθεί να παντρέψει μια φιλοσοφική ρήση που εννοεί κάτι άλλο, και μάλιστα αντίθετη σαν έννοια, δηλαδή την αιωνιότητα του Σύμπαντος και επαγωγικά της ύλης, και αυτή να την αφιερώσει ταυτίζοντας την στον Θεό που είναι αυτός πλέον αιώνιος και αυτός που κάποια στιγμή αποφάσισε να κάνει κάτι για να παίξει, και έκανε το Σύμπαν.

Το ερώτημα που τίθεται τώρα είναι αν ο συγγραφέας του κειμένου αναγνώριζε την έννοια του Λόγου ως «αιτία» όπως αναφέρθηκε από τους Έλληνες και όχι ως «ομιλία», αφού στην εβραϊκή Γένεση δεν υπάρχει ούτε ίχνος τέτοιας έννοιας, αντίθετα έχουμε τον Γιαχβέ να μιλάει και να βλέπει. Γενικά στις εβραϊκές γραφές δεν υπήρχε η έννοια του Λόγου σαν κάτι άλλο από ομιλία και μόνο ο Φίλων προσπάθησε να ξεκινήσει ένα είδους πάντρεμα αυτών. Υπάρχει λοιπόν η πιθανότητα να χρησιμοποίησε μια πιασάρικη φράση γνωστή στους Ελληνιστές της Ανατολής χωρίς καν να καταλαβαίνει την έννοιά του και μεταγενέστερα να έγινε η ταύτιση αυτή. Άλλωστε η ύπαρξη Υιού προϋποθέτει Πατέρα που υπήρχε πριν την γέννηση του Υιού (κάτι που τόνισε και ο δολοφονημένος από τους ορθόδοξους Άρειος), που δείχνει πλέον ότι ο Υιός Λόγος δεν είναι αίτιον, αλλά τελικά αιτιατό. Δηλαδή τρέχα γύρευε. Η πιθανότητα λοιπόν να καταλάβαινε την αρχική έννοια είναι ελάχιστη.

1.2 Θαύματα

Έχει σαν πρώτο επεισόδιο και ξεκίνημα της δράσης του ήρωα, το **θαύμα στην Κανά** που οι άλλοι αγνοούν και θα δούμε αναλυτικά σε επόμενη δημοσίευση. Γίνεται τρεις μέρες μετά την Βάπτιση και έρχεται σε αντίθεση, στην ουσία ακυρώνει τις 40 μέρες των *Συνοπτικών* που ο Ιησούς ξόδεψε στην έρημο παρασυρόμενος και πειραζόμενος από τον Διάβολο. Η Κανά μαζί με την Καπερναούμ φαίνεται σαν το κέντρο δράσης του ήρωα στην Γαλιλαία. (Η Κανά δεν αναφέρεται σαν ονομασία σε κανένα *Συνοπτικό*, μόνο στα *Κατά Μάρκον* και *Κατά Ματθαίον* υπάρχει η αναφορά του Σίμωνα του Κανανίτη - τέλος).

Τα αναφερόμενα θαύματα είναι ένδεκα. Το τελευταίο από αυτά η εμφάνιση του Ιησού στους μαθητές ως αναστημένου, έγινε εις τριπλούν. Στην πρώτη εμφάνιση του αναστημένου Ιησού, το βράδυ του ιδίου του Σαββάτου της Ανάστασης, περιλαμβάνεται και η επιφοίτηση του Αγίου Πνεύματος στους μαθητές. Αυτό το συμβάν οι *Πράξεις* (Διαβάστε: Οι Πράξεις των Αποστόλων - μια φανταστική ιστορία) το μεταθέτουν μετά από πενήντα μέρες, την μέρα της Πεντηκοστής. Από αυτά τα θαύματα, αν εξαιρέσουμε την Ανάσταση και την εμφάνιση στους μαθητές μετά από αυτήν, από τα υπόλοιπα μόνο ένα ταυτίζεται με τους άλλους. Ο χορτασμός των 5 χιλιάδων. Κάποια μοιάζουν ή δεν είναι. Για παράδειγμα το αναφερόμενο ως θαύμα με την κόρη της Χαναναίας/Συροφοινίκισσας (Ματ. 15:21-28 Μαρ. 7:25-30.) εδώ γίνεται μια απλή ευκαιρία για κήρυγμα σε μία Σαμαρείτισσα (κ.4), χωρίς ασθενή τουλάχιστον κόρη, αλλά με πέντε άνδρες. Η θεραπεία του γιου του βασιλίσκου (4:46-53.) μοιάζει πολύ με την θεραπεία του γιου του εκατόνταρχου (Ματ. 8:5-13 Λουκ. 7:1-10.). Διαβάστε και την σχετική δημοσίευση περί θαυμάτων του Ιησού.

1.3 Διάσταση λόγων και έργων

Μια ενδιαφέρουσα αναφορά του ευαγγελίου αυτού δείχνει τον Ιησού να ψεύδεται και στην συνέχεια να κυκλοφορεί κρυμμένος.

⁸ ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ἐγὼ οὐπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἔμδος καιρὸς οὐπω πεπλήρωται.

⁹ ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ.

¹⁰ Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, **οὐ φανερώς, ἀλλ' ἐν κρυπτῷ.**

¹¹ οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον· Ποῦ ἐστὶν ἐκεῖνος;

¹² καὶ γογγυσμὸς πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις, οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθὸς ἐστὶν, ἄλλοι ἔλεγον, οὐ, ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον.

¹³ οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.

¹⁴ **Ἦδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσοῦσης ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκε. 7:8-14**

Ἐν ολίγοις τοὺς λέει ανεβείτε εσεῖς καὶ ἐγὼ θα μείνω ἐδῶ. Καὶ μόλις φεύγουν τὴν κάνει καὶ αὐτὸς με ελαφρά πηδηματάκια καὶ κρυφά, ἀλλὰ ἀκούγοντας τὸν κόσμον δὲν ἀντέξε τὸ κρύψιμο καὶ τελικὰ ἐμφανίστηκε στὸν ναὸ ἐπίσημα καὶ κανονικὰ καὶ ἔλεγε τὰ δικά του, υποτίθεται κρυβόταν γιὰ τὸν κυνηγούσαν, καὶ μετὰ σταμάτησαν; ὄχι ἀλλὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἔκανε καὶ δημόσια. Τὰ σχόλια δικά σας.

Ἐδῶ ἀξίζει νὰ δεῖτε τὴν ἐρμηνεῖα ποὺ δίνουν στὸν στίχο 8 «ἐγὼ δὲν ανεβαίνω ἀκόμη φανερά καὶ ἐπίσημα εἰς αὐτὴν τὴν ἑορτὴν», ποῦ τὸ βρήκαν τὸ «φανερά καὶ ἐπίσημα» στὸ κείμενο ἀραγε; Ἀπλὰ θέλουν νὰ ἀπαλύνουν τὴν ἀντίφαση λόγων καὶ ἔργων, ἀφοῦ τελικὰ ἀν εἶπε ψέματα, ἀν καὶ πήγε κρυφά, μόλις ἀκούσε τὸν κόσμον καὶ φανερά καὶ ἐπίσημα ἔκανε τὸ κήρυγμα.

1.4 Το μυστικό του Ἰησοῦ

Το συμβάν με τὴν **Σαμαρείτισσα** ἀξίζει γιὰ τὸν σοβινιστικὸ τοῦ χαρακτήρα παρόμοιο με τὶς προηγούμενες ἱστορίες (τῶν ἄλλων εὐαγγελιστῶν) γιὰ τὴν Χαναναία ποὺ ἐκεῖ τοὺς ἄλλους –τοὺς μὴ Εβραίους– τοὺς λέει σκυλιά ἐστὼ καὶ στὸ χαϊδευτικὸ τοὺς:

²² ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἶδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἶδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. 4:22

Ποὺ οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, λέει ὅτι οἱ Σαμαρείτες εἶναι ἀσχετοὶ, σὲ ἀντίθεση με τοὺς Ἰουδαίους γιὰ τὸ προσκύνημα (καὶ τι προσκυνᾷς ἀν ὄχι τὸν ἀφέντη σου), ἐνῶ ἡ Σωτηρία θα προέλθει ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ξεκάθαρα.

Λίγο παρακάτω όμως ανακοινώνει επισήμως και δημόσια (αφού σε λίγο υποτίθεται θα το ήξερε η μισή τουλάχιστον Σαμαρεία), ότι είναι ο Μεσσίας:

²⁵ λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα.

²⁶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· **Ἐγώ εἰμι, ὁ λαλῶν σοι.**

Άλλη μια ανατροπή· στα άλλα Ευαγγέλια, αυτό ήταν το μεγάλο μυστικό που δεν ήθελε να κοινοποιηθεί πουθενά πριν από την Σταύρωση, με αυστηρές εντολές στους μαθητές του υποτίθεται:

ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ, Σὺ εἶ ὁ Χριστός.³⁰ καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μηδενὶ λέγωσι περὶ αὐτοῦ. Ματθ. 8:29-30

Τραγέλαφος.

1.5 Η κυκλική λογική της πίστης και η αλήθεια

Στο ευαγγέλιο αυτό υπάρχει και η γνωστή φράση «έρευνᾶτε τὰς γραφάς» που έχει εγκαθιδρυθεί σαν η απόδειξη ότι ο Ιησούς επιτρέπει την έρευνα και την επιστήμη:

³⁹ ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· 5:39

Μόνο που δείχνει την υποκρισία και ασχετοσύνη των πιστών και μάλιστα αυτών που δεν έχουν καν διαβάσει το κείμενο. Αμέσως πριν γράφει:

³⁷ καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ, αὐτὸς μεμαρτύρηκε περὶ ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε πώποτε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑώρακατε,

³⁸ καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε μένοντα ἐν ὑμῖν, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος, τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.

³⁹ ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς, ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν·

καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ·

Δηλαδή: «Ο Πατέρας μου που με έστειλε, έχει μαρτυρήσει για μένα (προφανώς μέσα από τις Γραφές), αλλά εσείς τίποτα. Τον λόγο αυτό των γραφών δεν τον καταλάβατε (τουλάχιστον όπως τον καταλαβαίνει ο Ιησούς ή ο συγγραφέας), αφού δεν με πιστεύετε ότι αυτός με έστειλε. Γιατί εσείς ερευνάτε τις γραφές νομίζοντας ότι θα αποκτήσετε την αιώνια ζωή, αλλά αυτές είναι που μαρτυρούν για μένα, (αλλά εσείς ντουβάρια)».

Δεν είναι λοιπόν προτροπή στους μαθητές ή στους ακόλουθους για έρευνα έστω των γραφών, αλλά κριτική στους φαρισαίους που αν και ήταν γνώστες των γραφών δεν πήραν μυρωδιά για το τι υποτίθεται ότι αυτές γράφουν περί αυτού. Το αντίθετο, η ιστορία με τον άπιστο Θωμά στο ίδιο *Ευαγγέλιο* μακαρίζει την πίστη σε όσους δεν θα δουν, δηλαδή σε όσους δεν θα έχουν αποδείξεις. Άλλωστε όπως θα δούμε στην συνέχεια όλα τα καθορίζει η πίστη.

Άρα η έρευνα των γραφών τελικά επιτρέπεται ή όχι;

Φυσικά αν όμως κάνεις τη σωστή ερμηνεία τους.

Και ποιος αποφασίζει αν η ερμηνεία είναι σωστή;

Αυτός που θα φωτίσει ο Θεός.

Και πως θα γίνει αυτό;

Αν πιστεύεις.

Πώς θα πιστέψεις για να σε φωτίσει ο Θεός, να κάνεις την σωστή ερμηνεία για να κάνεις τη σωστή έρευνα και να βρεις την αλήθεια για να την πιστέψεις;

Φυσικά αναφερόμαστε στις Γραφές των Εβραίων δηλαδή στα εθνικοθρησκευτικά τους κείμενα, καμία σχέση με έρευνα και επιστήμη.

Ο ίδιος πάντως εστιάζει στην «αλήθεια» και την πίστη σε αυτή:

³² *καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. 8:32*

Ποιά είναι η Αλήθεια; Μα «ό,τι λέω εγώ»:

³¹ *Ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστε*

Το αναφέρει αμέσως πριν. Απλά πράγματα· ένας μεσσίας δεν χρειάζεται περισσότερη απόδειξη.

Μην δείτε την μετάφραση /απόδοση στον στίχο 32, κυρίως του Τρεμπέλα, γιατί θα τραβάτε τα μαλλιά σας.

Το ίδιο και στο 8.41 :

⁴¹ ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπον οὖν αὐτῷ· Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννημέθα· ἕνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν.

Που σαν πορνεία ερμηνεύουν την “μίξη με ειδωλολάτρες”.

Μόνο που εδώ το κείμενο μιλάει για κατηγορία και αποτέλεσμα πορνείας ξεκάθαρα δείχνοντας αντίστοιχα το προϊόν της, το μούλικο δηλαδή. Η δε απάντηση στη συνέχεια δείχνει άσχετη με την ερμηνεία, αλλά σχετική με την ουσία:

⁴² εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ, **ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἤκω**· οὐδὲ γὰρ ἀπ’ ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ’ ἐκεῖνός με ἀπέστειλε.

Δεν είναι νόθος αλλά παιδί Θεού. Τι ωραία που ερμηνεύουν ό,τι γουστάρουν οι ταγοί της Εκκλησίας.

1.6 Προβατοποίηση των πιστών και αντιουδαϊσμός

Ένα ενδιαφέρον είναι η προβατοποίηση των πιστών. Ενδεικτικά η λέξη “πρόβατα” αναφέρεται στο Κατά Μάρκον 3 αναφορές, Κατά Λουκάν 2, Κατά Ματθαίον 11, Κατά Ιωάννην 21 φορές. Ειδικά στο κεφάλαιο 10 η λέξη αναφέρεται 17 φορές. Ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον έχει το :

¹⁶ **καὶ ἄλλα πρόβατα ἔχω, ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης**· κάκεῖνά με δεῖ ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι, καὶ γενήσεται μία ποιμήν, εἷς ποιμήν.
10:16

Που δημιουργεί ερωτηματικά αν μπορεί να είχε ειπωθεί τότε κάτι τέτοιο ή πόσο μετά τα γεγονότα που αναφέρει είναι η γραφή, που ήδη υπάρχουν κάποιοι μη Εβραίοι προσήλυτοι στον Χριστιανισμό και έχουμε έναν ενδιαφέροντα αναχρονισμό. Γιατί δεν υπάρχει σε κανένα ευαγγέλιο μέχρι στιγμής θέμα μη εβραίων για να θεωρηθούν «από άλλη αυλή». Αυτά μπήκαν στις *Πράξεις* που είδαμε πόσο αναξιόπιστες είναι. Αντίθετα είδαμε τις προτροπές μαζί μάλιστα με απειλές, όπως:

⁵ *Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων· **Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαριτῶν μὴ εἰσέλθητε·***

⁶ ***πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραὴλ.***

...

¹⁴ *καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.*

¹⁵ *ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνετότερον ἔσται γῆ Σοδόμων καὶ Γομόρρας ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ματ. 10:5-15*

Από την άλλη είναι το πλέον αντισημιτικό ευαγγέλιο. Σε όλο σχεδόν το κείμενο, υπάρχει μια μόνιμη αντιπαράθεση και βρίσιμο των Ιουδαίων και ειδικά των Φαρισαίων γιατί δεν ερμηνεύουν τις Γραφές όπως θέλει ο Ιησούς, και σχεδόν πάντα οι Ιουδαίοι προσπαθούν να τον βρουν και να τον λιθοβολήσουν.

1.7 Παραβολές; όχι

Όλο το κείμενο αναφέρεται όπως ήδη είδαμε, στο θέμα της υποτιθέμενης αλήθειας, τόσο που η λέξη αυτή στις διάφορες μορφές τις αναγράφεται στον υπερβολικό αριθμό 56 φορών (αντίστοιχα: Ματ. 6, Ματ. 5, Λου. 8) σε μεγάλο βαθμό: «σας λέω την αλήθεια, τα έργα μου μαρτυρούν για εμένα και μάρτυρας μου ο θεός ή οι γραφές ή τα έργα μου», θα δούμε σχετικά αποσπάσματα στις εσωτερικές αντιθέσεις. Για τον λόγο αυτό ο λόγος του ήρωα είναι ευθύς και **δεν αναφέρει καμμία απολύτως παραβολή** και είναι κατά των παραβολών αφού τονίζει ότι ο Ιησούς μιλούσε στο κήρυγμά του ξεκάθαρα:

²⁶ *καὶ ἶδε παρρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσι. μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Χριστός; 7:26.*

και

²⁰ ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ κόσμῳ· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.

²¹ τί με ἐπερωτᾷς; ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας, τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε, οὗτοι οἶδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. 18:20-21.

ερχόμενο σε πλήρη αντίθεση με τα άλλα Ευαγγέλια που σε αυτά ο Ιησούς φέρεται να μιλάει συχνότατα με παραβολές, για να ακούνε οι πολλοί και να μην καταλαβαίνουν. Ενδεικτικά θυμίζω:

ὁ δὲ εἶπεν, Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσι, καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. Λου 8.10.

και

³³ Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν· ³⁴ χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς· κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐπέλυε πάντα. Ματθ. 4.33-34.

Αντίθετα λοιπόν εδώ δεν υπάρχει ούτε μία παραβολή αλλά ο ίδιος παρουσιάζεται με κάποιες αλληγορίες, όπως ο “Καλός Ποιμένας” ή η “Αληθινή Άμπελος” και άλλες που θα δούμε. Τι είδος Ιησού επιλέγετε εσείς, αυτού που μιλάει με δυσνόητα υπονοούμενα ή ξεκάθαρα;

1.8 Το θέμα του πάθους

Σε αντίθεση με τα άλλα Ευαγγέλια που το Πάσχα έπεφτε την Πέμπτη, εδώ έχουμε **το Πάσχα να πέφτει Παρασκευή**· για τον λόγο αυτό και ο δείπνος της Πέμπτης δεν ήταν ο Γνωστός Μυστικός Δείπνος του Πάσχα, αλλά άτυπος δείπνος της παραμονής του Πάσχα που σε αυτόν έχουμε το πλύσιμο των ποδιών των μαθητών από τον Ιησού. Να προσθέσω εδώ ότι η συνήθεια που έχουμε αποκτήσει τελευταία να γιορτάζουμε κάποιες παραμονές εορτών πολύ πιο εορταστικά ακόμα και από

τις ίδιες τις γιορτές, δεν υπήρχε παλιά. Τότε οι άνθρωποι δούλευαν στα χωράφια ή στις δουλειές τους και δεν υπήρχε η έννοια της ημιαργίας ή της γιορτής της παραμονής. Οι εορτές εορταζόντουσαν όπως έπρεπε και την μέρα που έπρεπε, ειδικά στις χριστιανικές, συχνά προϋποτίθετο νηστεία που έληγε μετά την δοξολογία της επίσης ημέρας στην εκκλησία και την σχετική μετάληψη και μετά από αυτήν ξεκινούσαν τα πανηγύρια.

Σε αντίθεση με τα *Συνοπτικά* επίσης αντί για τους Εβραίους, **βάζει τον ρωμαϊκό στρατό να προβαίνει στην σύλληψη** και μάλιστα τον δείχνει ως πλήρως ελεγχόμενο από το εβραϊκό ιερατείο, κάτι το τελείως παράλογο.

Επίσης σύμφωνα με αυτό το ευαγγέλιο ο Ιησούς **έμεινε τον λιγότερο χρόνο στον σταυρό και στον τάφο** συνολικά, και αυτό μόνο κάποιες ώρες. Αναλυτικά από την Παρασκευή κατά τις 12 περίπου το μεσημέρι που σταυρώθηκε συνέβησαν όλα τα εξής: σε λίγες ώρες πέθανε, αποφασίστηκε το κατέβασμα από τον σταυρό, έγινε η αίτηση στον Πιλάτο, έγινε ο έλεγχος αν έχει πεθάνει, ο Πιλάτος τελικά δέχτηκε, έγιναν συνεννοήσεις με τον Ιωσήφ από Αριμαθαίας, ξαναδέχτηκε ο Πιλάτος, έγινε η αποκαθήλωση, η αγορά ή εύρεση των απαραίτητων, το μύρωμα, το σαβάνωμα, η ταφή, το σφράγισμα του τάφου με τον βαρύτατο λίθο που υποτίθεται τον έκλεινε και έμεινε στον τάφο έως και την επόμενη μέρα Σάββατο, στις 7 το πρωί, αφού τότε είχε ήδη αναστηθεί· λιγότερο από 19 ώρες συνολικά. Τα τρία προτελευταία κεφάλαια αναφέρονται σε αυτό το διάστημα κυρίως.

Η συμπεριφορά του Ιούδα έχει αναλυθεί σε ξεχωριστή δημοσίευση, “Περί του Ιούδα και της προδοσίας του”. Αξίζει να τονιστεί μια προσευχή του Ιησού που αναφέρεται σε αυτόν και τελειώνει ως εξής:

¹² *ὅτε ἤμην μετ’ αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου· οὐς δέδωκάς μοι, ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο, εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ 17:1-12.*

Η μετάφραση/ερμηνεία του Κολιτσάρα για το συγκεκριμένο είναι:

12 Όταν ήμουν μαζί των στον κόσμο, εγώ τους επροφύλασσα με την ιδικήν σου ακαταγώνιστον δύναμιν και προστασίαν. Εφύλαξα αυτούς που μου έδωκες και κανένας από αυτούς δεν εχάθηκε, παρά μόνον ο υιός της απωλείας, ο προδότης, δια να εκπληρωθούν έτσι και αι προφητεΐαι της Γραφής.

Εδώ αποδεικνύει την αχρηστία της προσευχής. Προσεύχεται ο ίδιος ο Ιησούς, θεός δηλαδή στον Πατέρα (και εαυτό του σύμφωνα με το δόγμα της Αγίας Τριάδας) και παρακαλεί ώστε οι πιστοί του όλοι να είναι ένα πράγμα, κάτι που δεν συμβαίνει όπως καλά γνωρίζουμε και ούτε συνέβαινε ποτέ, αφού από γεννησιμιού του ο Χριστιανισμός ξεκίνησε με διαφορετικές αντιλήψεις. Ξεχωρίζει όμως τον Ιούδα που του...ξέφυγε, αλλά του ξέφυγε όπως μας λέει για καλό σκοπό, για να εκπληρωθούν οι Γραφές. Ποιες Γραφές ακριβώς; Άγνωστο.

Πώς του ξέφυγε από τη στιγμή που ο ίδιος ήξερε τι κουμάσι ήταν ο κάθε ένας; Άγνωσται αι βουλαί του Κυρίου, γνωστές όμως του συγγραφέα που και θέλει να τον παρουσιάζει ως θεό που να ξέρει τα πάντα αλλά θέλει και την ύπαρξη προδότη για να του βγει το σενάριο. Το ότι ο προδότης ακολουθεί και εκτελεί το Θείο Σχέδιο δεν έχει σημασία. Αυτός τον καταριέται που ακολούθησε το Θείο Σχέδιο.

Απουσιάζουν επίσης σημαντικές δράσεις όπως η Μεταμόρφωση, η αγωνία στη Γεσθημανή κ.ά.

1.9 Νέες εισαγωγές

Εισάγει επίσης νέους χαρακτήρες όπως ο Φαρισαίος Νικόδημος, ο Λάζαρος, ο αγαπημένος μαθητής και ο περίφημος Παράκλητος οι οποίοι δεν αναφέρονται στα υπόλοιπα Ευαγγέλια.

Ο Παράκλητος που αναφέρεται 3 φορές στο κεφάλαιο 14 και μία στο επόμενο, είναι κάποιος που θα σταλεί στην μία περίπτωση από τον Πατέρα στην άλλη από τον ίδιο, κατ' άλλους θα είναι κάτι σαν τον Ιησού, αλλά η επίσημη ερμηνεία είναι ότι αναφέρεται στο Άγιο Πνεύμα, προφανώς για να μας μπερδεύει.

Ακόμα μεγαλύτερο θέμα αντίφασης είναι η πρώτη συνομιλία με τον φαρισαίο **Νικόδημο** στο κεφάλαιο 3, που πέρα από την χαζή απάντηση ενός υποτίθεται νομομαθούς:

⁴ λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· Πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὢν; μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι;

ο Ιησούς λέει φοβερά πράγματα τα οποία ο ίδιος τα αναιρεί όπως θα δούμε και στις αντιφάσεις:

⁵ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῆ ἔξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

⁶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστίν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Πνεύματος πνεῦμά ἐστι.

⁷ μὴ θαυμάσης ὅτι εἶπόν σοι, δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.

⁸ τὸ πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις, ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει· οὕτως ἐστὶ πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ Πνεύματος.

...

¹¹ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὁ οἶδαμεν λαλοῦμεν καὶ ὁ ἐωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε.

¹² εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε;

¹³ καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ.

¹⁴ καὶ καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου,

¹⁵ ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον.

¹⁶ Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον.

¹⁷ οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἵνα κρίνη τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῆ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ.

¹⁸ ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

¹⁹ αὕτη δέ ἐστίν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς, ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα.

²⁰ πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῆ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

²¹ ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῆ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα. 3:3-21

Δηλαδή: «Αυτός που γεννήθηκε από σάρκα είναι προφανώς μέσα στην αμαρτία,

ενώ αυτός που γεννήθηκε από το Πνεύμα είναι πνευματικός και μόνο αυτός θα μπει στην Βασιλεία, Αυτός που θα είναι πνευματικός πάει όπου θέλει όπως και το Πνεύμα. Εμείς (ποιοι από όλους;) μαρτυρούμε την αλήθεια και δεν μας πιστεύετε. Πως αν μιλώντας για τα επίγεια που δεν μας πιστεύετε θα μας πιστέψετε για τα πνευματικά; Κανείς δεν πήγε στον Ουρανό εκτός από τον γιό του ανθρώπου που εκεί ήταν και κατέβηκε στη γη. Ο γιος του ανθρώπου θα υψωθεί για να φαίνεται σε όλους τους έρημους ανθρώπους και αυτός που θα τον πιστέψει δεν θα χαθεί, αλλά θα ζήσει αιώνια. Δεν τον έστειλε για να κρίνει τους ανθρώπους αλλά να τους σώσει. Αυτός που τον πιστεύει δεν θα κριθεί (προφανώς ό,τι και να κάνει), ενώ ο άπιστος ήδη έχει καταδικασθεί (πάλι ό,τι και να κάνει και αυτός). Αυτή θα είναι η κατάκριση τους γιατί εφόσον αγάπησαν τον σκοτάδι τότε και τα έργα τους θα είναι πονηρά, (πανέξυπνη συνεπαγωγή)».

Εδώ ακυρώνει την Τελική Κρίση. Κατά τον συγγραφέα υπάρχει το καλό και το κακό και το κακό ήδη έχει κριθεί, τελείωσε. Όλα τα καθορίζει η πίστη ακόμα και τα έργα. Αν πιστεύεις τότε όλα καλά, κέρδισες, ό,τι και να έχεις κάνει, ό,τι και να κάνεις τώρα ΔΕΝ θα κριθείς. Αν όχι τότε έχασες, τόσο απλά.

Με αυτές τις ανήθικες θεωρίες υποτίθεται ότι ο Νικόδημος πίστεψε, αφού τον βοήθησε αργότερα.

Για τον **Λάζαρο** και τον **Αγαπημένο Μαθητή** θα τα δούμε στην επόμενη παρουσίαση αναλυτικά.

Τέλος εκτός του ότι παρουσιάζει την Ανάσταση του Λαζάρου που φυσικά δεν υπάρχει στα *Συνοπτικά*, θεωρεί το “συμβάν” αυτό σαν την βασική αφορμή για την απόφαση του Συνεδρίου να θανατώσει τον Ιησού. Να θυμίσω ότι στα *Συνοπτικά* η αφορμή για την απόφαση θανάτωσης ήταν η εισβολή στον Ναό και το διώξιμο τωνπραματευτάδων που έγινε το Πάσχα πριν την Ανάσταση (σε αντίθεση με τούτο το ευαγγέλιο που το συμβάν αυτό έγινε στην αρχή της δράσης του Ιησού και Δύο Πάσχα πριν).

Ενδιαφέρον έχει και ο Λάζαρος. Ωραία αναστήθηκε, γιατί μετά εξαφανίστηκε, ή μήπως όχι;

Το τελευταίο κεφάλαιο, όπως και το κομμάτι με την μοιχαλίδα είναι εμφανείς μεταγενέστερες προσθήκες. Ειδικά το κομμάτι της μοιχαλίδας απουσιάζει πλήρως από τον *Συναϊτικό* στο *Ευαγγέλιο* αυτό και είναι προφανής προσθήκη, αφού εκεί που όλοι έφυγαν και έμεινε μόνος ο Ιησούς, ξαφνικά αρχίζει το κήρυγμα σε πλήθη Ιουδαίων.

2. Τα ονόματα των μαθητών

Συνολικά καταγράφονται 12 μαθητές όχι όμως τα ονόματά όλων:

1. Ο Ανδρέας γιος του Ιωνά 1:40 αναφέρεται 4 φορές σε 3 επεισόδια.
2. Ο Πέτρος - Κηφάς 1:41 αναφέρεται 30 φορές σε 11 διαφορετικά επεισόδια.
3. Ο Φίλιππος 1:43 αναφέρεται 7 φορές σε 3 επεισόδια.
4. Ο Ναθαναήλ 1:45 αναφέρεται 6 φορές σε 2 επεισόδια.
5. Ο Ιούδας Σίμωνος ο Ισκαριώτης 6:71 & 12:4 & 13:29 & 17:2 αναφέρεται 5 φορές σε 3 επεισόδια.
6. Ο άλλος Ιούδας στο 14:22.
7. Ο Θωμάς ο Δίδυμος 11:16 & 14:5 & 20:24 & 21:2, αναφέρεται 6 φορές σε 4 επεισόδια
8. Ο Αγαπημένος Μαθητής 13:23 & 19:26 & 20:2 & 21:7 & 21:20, αναφέρεται 5 φορές σε 5 επεισόδια.
9. Ένας άλλος μαθητής που ήξερε τον αρχιερέα στο 18:15
10. Ένας άλλος ακόμα μαθητής που αναφέρεται στην ψαριά στο τελευταίο κεφάλαιο.
11. - 12. Οι γιοι του Ζεβεδαίου χωρίς να τους ονοματίζει (υποθέτουμε με βάση τα Συνοπτικά τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη που δεν αναφέρονται ονομαστικά ποτέ στο κείμενο). Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τα άλλα Ευαγγέλια που για τον Ιωάννη ειδικά έχουν μια ξεχωριστή αντιμετώπιση.

Επίσης αναφέρεται ως κρυφός μαθητής ο Ιωσήφ από Αριμαθαίας ("Περί του Ιωσήφ τού από Αριμαθαίας"), γνωστός μας και από τα Συνοπτικά (που σε αυτά αναφέρεται σαν βουλευτής στα δύο από αυτά και πλούσιος που κατέχει και τον τάφο μόνο στο *Κατά Ματθαίον*).

Ας δούμε λίγο τους μαθητές των Συνοπτικών:

Κατά Μάρκον:

καὶ ἐπέθηκε τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον· ¹⁷ καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, ὃ ἐστίν, Υἱοὶ βροντῆς· ¹⁸ καὶ Ἀνδρέαν, καὶ Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ Ματθαῖον, καὶ Θωμᾶν, καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Θαδδαῖον, καὶ Σίμωνα τὸν Κανανίτην, ¹⁹ καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

Κατά Ματθαίον σε πλήρη αντιγραφή:

² Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνόματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ζεβεδαίου, καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ· ³ Φίλιππος, καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς, καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· ⁴ Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν.

Κατά Λουκάν με διαφοροποιήσεις:

καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασε, ¹⁴ Σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασε Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον, ¹⁵ Ματθαῖον καὶ Θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου, καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον Ζηλωτὴν, ¹⁶ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης,

Ἔχουμε λοιπὸν συνολικὰ 13 ονόματα:

Σίμων Πέτρος
Ανδρέας αδερφός του Πέτρου
Ιάκωβος του Ζεβεδαίου
Ιωάννης του Ζεβεδαίου αδερφός του Ιακώβου
Φίλιππος
Βαρθολομαῖος
Θωμάς
Ματθαῖος (ο Τελώνης κατά το Κατά Ματθαῖον)
Ιάκωβος του Αλφαίου
Ιούδας ο Ισκαριώτης
Σίμων ο Κανανίτης (Σίμων ο Ζηλωτής στο Κατά Λουκάν)
Θαδδαῖος ἢ Λαββαῖος (στα Κατά Μάρκον και Κατά Ματθαῖον), σε αντίθεση με τον Ιούδα του Ιακώβου (στο Κατά Λουκάν)

Στο Κατά Ιωάννην ἔχουμε επιπλέον τον Ναθαναήλ αδελφὸ του Φιλίππου που δεν καταγράφεται στα ἄλλα.

Τον ἄλλο Ιούδα, ἴσως τον Ιούδα του Ιακώβου σε συμφωνία με το Κατά Λουκάν μόνο.

Ότι ο Ιούδας ο Ισκαριώτης είναι γιος Σίμωνα.

Ότι ο Ανδρέας και ο Πέτρος ως αδερφός του είναι γιοί του Ιωνά.

Τον αγαπημένο μαθητή, επίσης επιπλέον που τον αντιδιαστέλει από τον Ιωάννην. Δύο ανώνυμους.

Και επίσης τον Θωμά που έχει το προσωνύμιο Δίδυμος. Συνολικά μεταγράψαμε 15 αγνοώντας τους ανώνυμους και θεωρώντας ότι ο Σίμων ο Κανανίτης είναι ο ίδιος με τον Σίμωνα τον Ζηλωτή.

Το όνομα **Θωμάς** ούτως ή άλλως σημαίνει δίδυμος στα αραμαϊκά. Το ενδιαφέρον θα είναι γιατί να τονίσει το ότι είναι δίδυμος και με ποιον; Δεν θα αναφερόταν αν ήταν δίδυμος με κάποιον άλλον μαθητή; Μήπως με τον Ιησού;

Ας θυμηθούμε λίγο τα αδέρφια του Ιησού από το *Κατά Μάρκον*:

³ οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ **Ἰακώβου** καὶ **Ἰωσῆ** καὶ **Ἰούδα** καὶ **Σίμωνος**; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ.

Γιατί έχει ενδιαφέρον αυτό; γιατί προφανώς και με βάση την αναφορά του *Κατά Ιωάννην*, στις *Πράξεις του Θωμά* που γράφηκαν αργότερα, στις αρχές του 3^{ου} αιώνα, ο Θωμάς αναφέρεται σαν δίδυμος του Ιησού:

οἶδα γάρ σε τον **δίδυμον ὄντα τοῦ Χριστοῦ** τὸν τὴν φύσιν ἡμῶν ἀεὶ καταργοῦντα·

Πράξεις του Θωμά σ. 217.

(Προσοχή το παραπάνω κείμενο στην παραπομπή δεν είναι pdf αλλά djvu και χρειάζεται αντίστοιχο πρόγραμμα ανάγνωσης).

Τώρα ποιος από τους αδελφούς τους αναφερόμενους στο *Κατά Μάρκον* είναι ο Δίδυμος στο *Κατά Ιωάννην* και στην συνέχεια στις *Πράξεις του Θωμά*, είναι ένα θέμα. Που πήγε ο Πρωτότοκος και ο Μονογενής; Αυτό είναι άλλο θέμα.

3. Εσωτερικές αντιθέσεις

Είδαμε κάποιες σημαντικές διαφορές με τα άλλα *Ευαγγέλια*. Για να καταλάβουμε καλύτερα τον αχταρμά αυτής της θρησκείας θα προχωρήσουμε με θέματα θεολογικού ενδιαφέροντος που θίγονται, και θα δούμε τι διαφορετικές απαντήσεις δίνει το ίδιο το κείμενο του Κατά Ιωάννην σε συγκεκριμένα θέματα.

3.1 Είναι ο Ιησούς τελικά Θεός;

Ναι:

Πολλά χωρία ενδεικτικά: 1:1, 1:14, 5:16-18, 5:24, 8:58, 14:9, 10:30, 10:38,30:17, 20:28-9.

Όχι:

Γιατί ότι κάνει εξαρτάται απόλυτα από τον Πατέρα:

¹⁹ ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἄφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἐὰν μὴ τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. 5:19.

Στην συνέχεια πάλι το ίδιο γιατί ο Πατέρας του φανερώνει τα πράγματα:

²⁰ ὁ γὰρ πατήρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε. 5:20.

Όχι, γιατί από μόνος του δεν μπορεί να κάνει τίποτα, ούτε το θέλημά του μετράει:

³⁰ Οὐ δύναμαι ἐγὼ ποιεῖν ἄπ' ἑμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω, κρίνω· καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν· ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμόν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός. 5:30

Γιατί είναι άνθρωπος που ό,τι είπε το άκουσε από τον Θεό:

⁴⁰ νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ· τοῦτο Ἄβραὰμ οὐκ ἐποίησεν. 8:40.

Γιατί ο Πατέρας είναι μεγαλύτερος από τον Ιησού, δηλαδή ο Ιησούς δεν είναι ισάξιος σε μέγεθος με τον μπαμπά Γιαχβέ:

²⁸ ἤκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν, ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰ ἠγαπᾶτέ με, ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον, πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα· ὅτι ὁ πατὴρ μου μείζων μου ἐστι. 14:28.

Γιατί του έδειξε την αγάπη του πριν μάλιστα την κατασκευή του κόσμου:

²⁴ Πάτερ, οὐς δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ κάκεῖνοι ὧσι μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν δέδωκάς μοι, ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. 17:24.

Γιατί έχει άλλες δυνατότητες ανά περίπτωση; Εδώ θα σας αφήσω να διαβάσετε μόνοι σας την απόδοση που δίνει κυρίως ο Τρεμπέλας. Ακολουθήστε τον σύνδεσμο και διαβάστε την ερμηνευτική του απόδοση:

¹⁷ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μὴ μου ἅπτου· οὕτω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἶπὲ αὐτοῖς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. 20:17.

Υπάρχουν και δεκάδες άλλα σχετικά.

Από όλα αυτά και μόνο από τούτο το ευαγγέλιο, συνάγεται ότι ο Ιησούς δεν έχει δική του βούληση, αλλά ακολουθεί αυτήν του πατρός του, που είναι μεγαλύτερος άρα και δυνατότερος από αυτόν, από τον οποίον εξαρτάται απόλυτα και κάνει ό,τι λέει, ως πειθήνιο όργανο του. Εν ολίγοις καμμία σχέση με το δόγμα που επικράτησε.

3.2 Τί πρέπει να κάνει κάποιος για να

σωθεί;

Εδώ έχουμε σωρεία διαφορετικών απαντήσεων, διαλέξτε όποια θέλετε.

Να πιστεύει στον Ιησού:

¹⁶ Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον. 3:16.

&

³⁶ ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν. 3:36.

²⁵ εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ

²⁶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κὰν ἀποθάνῃ, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο; 11:25-26.

Να τηρεῖ τον λόγο του Ιησού:

⁵¹ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. 8:51.

Να κάνει καλά πράγματα:

²⁹ καὶ ἐκπορεύονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. 5:29.

Να δει τον Ιησού και να πιστέψει σ' αυτόν:

⁴⁰ τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχη ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 6:40.

Να ακούει τα λόγια του Ιησού και να πιστεύει σε Αυτόν που τον ἔστειλε:

²⁴ ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. 5:24.

Και αμέσως μετά συνεχίζει με ἄλλη λύση, να περιμένει μέχρι να πεθάνει και τότε να ακούσει τη φωνή του γιου του Θεού:

²⁵ ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται· 5:25.

Και αλληγορικά, να “πιο από το νερό” που θα του δώσει ο Ιησούς:

¹⁴ ὃς δ’ ἂν πίη ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. 4:14.

Να “γεννηθεῖ από ψηλά” (από τον ουρανό):

³ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἄμην ἄμην λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῆ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 3:3.

Ἢ/και(;) αμέσως στην συνέχεια να γεννηθεῖ “από το νερό και το Πνεύμα”:

⁵ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· Ἄμην ἄμην λέγω σοι, ἐὰν μὴ τις γεννηθῆ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. 3:5.

Να βρει κάποιον που ἔχει λάβει το Ἅγιο Πνεύμα (ή που το το ἔχει φυσήξει ο Ιησούς) να του συγχωρήσει τις αμαρτίες:

²² καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησε καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε Πνεῦμα ἅγιον·

²³ ἂν τινων ἀφῆτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται. 22:22-23,

Να μην αγαπά αλλά να μισεί την ψυχή του (σε αυτόν τον κόσμο):

²⁵ ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁμισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. 12:25.

Να περάσει μέσα από την “πόρτα-Ιησοῦ”:

⁹ ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι’ ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται, καὶ νομὴν εὐρήσει. 10:9.

Να ἐλπίζει ὡστε να τον τραβήξει ο πατέρας, αφού μόνο αυτός μπορεί να τον ἐλκύσει σε αὐτόν:

⁴⁴ οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 6:44.

Ἡ ἀντίστοιχα λίγο νωρίτερα:

³⁷ Πᾶν ὃ δίδωσί μοι ὁ πατὴρ, πρὸς ἐμὲ ἤξει, καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. 6:37.

Να δοθεῖ στον Πατέρα:

¹ Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπῆρε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· Πάτερ, ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα καὶ ὁ υἱὸς σου δοξάσῃ σέ,

² καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. 17:1-2.

Μόνο που υπάρχει ἓνα πρόβλημα· μπορεί να πάει πρὸς τον Πατέρα μόνο διὰ μέσου του Ἰησοῦ:

⁶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι’ ἐμοῦ. 14:6.

Να τραφεῖ με το “ψωμί που κατέβηκε ἀπὸ τον οὐρανό”:

⁵⁰ οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγη καὶ μὴ ἀποθάνῃ. 6:50.

Να τραφεί με το “σῶμα του Ιησού” και να “πιει το αἷμα του”:

⁵³ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς.

⁵⁴ ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. 6:53-54.

Το ερώτημα τώρα είναι αν όλες αυτές οι διαφορετικές απαντήσεις είναι συμπλεκτικές ή διαζευκτικές. Πουθενά δεν αναφέρεται η σύμπλεξή τους και η κάθε μια είναι ξεχωριστή. Αυτό σημαίνει ότι σε αυτή τη θεολογία μπορείς να λες ό,τι θέλεις ακόμα και αν είναι χαζομάρα ή αντικρουόμενη με άλλα που μόλις έγραψες.

Πάμε στο τρίτο ερώτημα:

3.3 Κρίνει ο Ιησούς τους ανθρώπους;

Ναι φυσικά, τους κρίνει όλους:

²² οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα, ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκε τῷ υἱῷ,

²⁶ ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως ἔδωκε καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ·

²⁷ καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστί. 5:22 & 26-27.

³⁹ καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· Εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες βλέπωσι καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. 9:39.

Και όμως όχι, δεν κρίνει κανέναν:

¹⁵ ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. 8:15.

⁴⁷ καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πιστεύσῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον. 12:47.

Εδώ κάποιος μπορεί να πει ότι ναι μεν τώρα δεν κρίνει, αλλά ΘΑ κρίνει κάποτε. Μια διαρκής απειλή.

3.4 Πώς κρίνονται τελικά οι άνθρωποι από τον Θεό;

Από τις αγαθές τους πράξεις:

²⁹ καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. 5:29.

Μόνο από την πίστη τους στον Ιησού

¹² ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, 1:12

¹⁸ ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. 3:18.

³⁶ ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον· ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωὴν, ἀλλ' ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν. 3:36.

Προσέξτε λίγο το πρώτο, αυτός που πιστεύει δεν θα κριθεί, δεν θα δικαστεί. Αυτός που δεν πιστεύει έχει ήδη καταδικαστεί. Τι σημασία τελικά έχουν οι πράξεις; Αν πιστεύεις μπορείς να κάνεις ό,τι θέλεις. Εδώ το αναφέρει ξεκάθαρα αναιρώντας αυτά που είπε νωρίτερα.

3.5 Αρκεί μόνον η πίστη για να σωθεί κανείς;

Ναι, φυσικά το ξαναείδαμε:

¹⁸ ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. 3:18.

Όχι, φυσικά αφού θα κριθούν από τις πράξεις τους:

²⁹ καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. 5:29.

Άρες μάρες.

3.6 Ποιός τελικά στέλνει το Άγιο Πνεύμα;

Ο Ιησούς αφού αυτός θα στείλει τον παράκλητο:

²⁶ ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ· 15:26.

Όχι, μόνο ο πατέρας αυτός θα στείλει τον παράκλητο:

¹⁶ καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει ὑμῖν, ἵνα μένει μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα,

¹⁷ τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτὸ· ὑμεῖς δὲ γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. 14:16-17.

Όχι, μόνο ο Πατέρας αλλά θα στείλει τον παράκλητο στο όνομα του Ιησού:

²⁶ ὁ δὲ παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμπει ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. 14:26.

Μια ενδιαφέρουσα ερώτηση που έχει και συνέπειες στη σχέση ορθοδόξων καθολικῶν.

3.7 Εἶπε ο Ἰησοῦς στους μαθητές του τα πάντα;

Ναι, τους εἶπε τα πάντα ὅλα:

¹⁵ οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδε τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἶρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν. 15:15.

Ὅχι, στο αμέσως επόμενο κεφάλαιο αναφέρει ὅτι κάποια πράγματα δεν τους τα εἶπε γιατί δεν τα αντέχουν:

¹² Ἔτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. 16:12.

Χωρὶς σχολιασμό.

3.8 Βάπτισε κανέναν ο Ἰησοῦς;

Ναι.

²² Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. 3:22.

Ὅχι, λίγους στίχους μετὰ το ανατρέπει:

² καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ ἐβάπτιζεν, ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ - 4:2.

Αυτό προφανώς έχει να κάνει με μεταγενέστερη προσθήκη σαν είδος διευκρίνησης του προηγούμενου. Το τελικό συμπέρασμα είναι ότι μπορεί ένας χριστιανός να γράφει και να διαγράφει αμέσως χωρίς πρόβλημα και αυτό να θεωρείται “ευαγγέλιο”.

3.9 Έδωσε ο Ιησούς μαρτυρία για τον εαυτό του και είναι αυτή αληθινή;

Ναι, προφανώς:

¹⁴ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· Καὶ ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθῆς ἐστὶν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω. 8:14.

¹⁷ καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθῆς ἐστὶν.

¹⁸ ἐγὼ εἶμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. 8:17-18.

Και όμως όχι:

³¹ Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθῆς.

³² ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθῆς ἐστὶν ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. 5:31-32.

Εἶναι εντυπωσιακό το τι χαζομάρες βάζει να λέει ο ήρωάς του ο συντάκτης του κειμένου.

3.10 Άφηνε ο Ιησούς να τον αγγίξουν μετά την ανάσταση και πριν την ανάληψή του;

Ναι, στους μαθητές του:

²⁶ Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· Εἰρήνη ὑμῖν.

²⁷ εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. 20:26-27.

Ὅχι, λίγο νωρίτερα στην Μαγδαληνή.

¹⁷ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Μὴ μου ἄπτου· οὕτω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἶπε αὐτοῖς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. 20:17.

Αὐτό ἐχει νὰ κάνει καὶ με τὶς δυνατότητές του ἥρωα ὡς θεοῦ που εἶδαμε νωρίτερα καὶ εἶναι περιορισμένες καὶ εξαρτώμενες ἀπόλυτα ἀπὸ τὸν πατέρα κατὰ τὸν συντάκτη. Ἡ μήπως πλέον τίθεται θέμα μόλυνσης γιατί στὸν χριστιανισμό ἡ γυναίκα εὐκόλα θεωρεῖται μολυσμένη, παράδειγμα ὁ Ἄθως. Θυμηθεῖτε «εἰ μὴ αἰ ἑκατὸν τεσσαρακοντατέσσαρες χιλιάδες, οἱ ἡγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. 4 οὗτοί εἰσιν οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γὰρ εἰσιν».

Οἱ θεολόγοι μποροῦν ἴσως γιὰ κάποια ἢ καὶ γιὰ ὅλα νὰ βρουν κάποιες δικαιολογίες ἐρμηνεύοντας κατὰ τὸ δοκοῦν. Εἰς ὅμως ξακαθαρίζουμε τι λέει ἀκριβῶς τὸ κείμενο καὶ πὼς ἀντιφάσκει συχνά με τὸν εαυτό του. Γιὰ τὶς ἀντιφάσεις με τὰ ἄλλα εὐαγγέλια δὲν τὸ συζητῶ εἶναι πάρα πολλές, εἶδαμε κάποιες ἀπὸ τὶς πλέον κτυπητές. Ἀν κάποιος θέλει νὰ πιστεύει ὅτι ἄλλα ἐγράφε καὶ ἄλλα ἐννοοῦσε τὸ κείμενο, αὐτό εἶναι ἄλλο θέμα, ἀλλὰ οἱ ἐρμηνεῖες μπορεῖ νὰ εἶναι πολλές καὶ ἀντίθετες μετὰξὺ τους καὶ προφανῶς ἐδῶ δὲν μας ἐνδιαφέρουν.

4. Επίλογος

Εἶναι προφανές ὅτι ὅπως καὶ τὰ ἄλλα *Εὐαγγέλια* τὸ *Κατὰ Ἰωάννην* εἶναι ἓνα συμπῆλημα διαφορετικῶν πηγῶν καὶ θεολογιῶν που προσπαθεῖ νὰ ἐναρμονίσει σὲ μὴ δική του κατεύθυνση. Τὸ βασικὸ στοιχεῖο που θέλει νὰ τονίσει σὲ ἀντίθεση με τὰ ἄλλα *Εὐαγγέλια*, εἶναι ὅτι ὁ Ἰησοῦς σύμφωνα με αὐτό δὲν ἐγένε θεός κατὰ τὴν

Γέννηση, την Βάφτιση ή την Ανάσταση, αλλά ήταν προϋπάρχον θεός που αν και θέλει να τον ταυτίσει με τον πατέρα Γιαχβέ δεν τα καταφέρνει καλά. Στην ουσία πάλι είναι κατώτερος από αυτόν και σαφώς διαφορετικός από αυτόν. Οι αντιφάσεις δεν είναι μόνο ως προς τα άλλα ευαγγέλια που προσπαθεί να διορθώσει, αλλά μέσα στο ίδιο έχουμε αντιφατικά και αλλοπρόσαλλα μηνύματα. Είναι ένα προπαγανδιστικό κείμενο στο οποίο δεν υπάρχει καμία σοβαρή ένδειξη αληθείας.

Στην επόμενη σύντομη δημοσίευση θα δούμε δύο τρία ακόμα θέματα αυτού του ευαγγελίου. Το σπουδαιότερο, θα προσπαθήσουμε να ανιχνεύσουμε τον περίφημο Αγαπημένο Μαθητή και από αυτή την ανίχνευση θα κατανοήσουμε ίσως τον τρόπο που δομήθηκε το κείμενο, θα δούμε επίσης το μπάνιο με το πανάκριβο μύρο και την ανάσταση του Λαζάρου. Θα ακολουθήσει τέλος άλλη μία δημοσίευση αποκλειστικά για το θαύμα της Κανά.

Εικόνες:

Δύο ενδιαφέρουσες εικονογραφήσεις του φερόμενου ως Ευαγγελιστή Ιωάννη με το σύμβολό του τον αετό. Το αριστερό, το αρχαιότερο έχει και την ελληνική ονομασία με λατινική γραφή. Η εξέλιξη που φαίνεται είναι εμφανής και έγινε μέσα σε μισό αιώνα με την επίδραση της Καρολίγγειας Αναγέννησης, που στην εξέλιξή της θα δώσει ακόμα ενδιαφέροντα δείγματα.

Αριστερή εικόνα του 715, ανωνύμου από το Lindisfarne Gospels αλλά σε σχέση με τον επίσκοπο Eadfrith του Lindisfarne (Κομητείας Durham BA Αγγλίας)

Δεξιά εικόνα της περιόδου 778-820 από τον Κώδικα Aureus of Lorsch ή Lorsch Gospels που βρίσκεται στην βιβλιοθήκη του Βατικανού.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lindisfarne_Gospels_folio_209v.jpg

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Codexaureus_25.jpg

Φιλίστωρ